

Vevelstad kommune

STRATEGISK NÆRINGSPLAN

2025-2029

Innhold

1.	Bakgrunn	2
1.1.	Hensikten med en strategisk næringsplan	2
1.2.	Utformingen av strategien	2
2.	Dagens næringsliv	2
3.	Kommunens rolle i næringsutvikling.....	3
4.	Overordnet mål.....	4
4.1.	Hovedmål for næringsplanen	4
4.2.	10 punkter for å nå hovedmålet.....	4
4.3.	Bærekraft.....	4
4.4.	Visjon og verdigrunnlag	5
5.	Regionale og sentrale strategier	5
5.1.	KMD – Kyststrategi (2021)	5
5.2.	Regjeringen – Blått hav, grønn fremtid – Satsing på hav og havnæringer (2021).....	6
5.3.	NFK - Strategi for marin verdiskaping i Nordland 2022-2026.....	6
5.4.	NFK – Regional plan for landbruket i Nordland 2018-2030.....	6
5.5.	NFK – Strategi for reiseliv- og opplevelsesnæringer i Nordland 2017 – 2021	6
6.	Prioriterte næringer	7
6.1.	Havbruk og fiskeri	7
	•Mål for havbruk og fiskeri.....	7
6.2.	Landbruk.....	8
	•Mål for landbruk	8
6.3.	Reiseliv 8	
	•Mål for reiseliv	9
6.4.	Andre næringer	9
	•Bergverk og uttak av stein	9
	•Handel og service.....	9
	•Kunst og kultur.....	9
	•Helgeland Museum.....	9
7.	Virkemidler for å nå målene – Handlingsdel..... Feil! Bokmerke er ikke definert.	
7.1.	Handlingsplan – Havbruk og fiskeri	10
7.2.	Handlingsplan – Landbruk	10
7.3.	Handlingsplan – Reiseliv	11

1. Bakgrunn

Vevelstad kommune bør ha en strategisk plan for hvordan en ser for seg at kommunen skal kunne legge til rette og utvikle næringsarbeid i kommunen og sammen med andre. Planverket på området må oppdateres og fornyes i tråd med utvikling i samfunnet.

1.1. Hensikten med en strategisk næringsplan

Vevelstad opplever for tiden å være svært attraktiv for nye etableringer fra aktører som driver med, eller planlegger å starte, produksjon av sjømat.

Denne planen er basert på innspill fra næringslivet, offentlig statistikk og forskning. Gjennom dette arbeidet, har vi utarbeidet en plan for hvordan vi skal jobbe systematisk med næringsutvikling i Vevelstad.

Planen forteller ikke hvordan enkelte bedrifter skal utvikle seg. Planen skal vise hvilke muligheter vi har innenfor prioriterte næringer og hvordan vi som kommune best mulig kan legge til rette for vekst. Det er viktig at næringslivet føler eierskap til planen og at målene i planen samsvarer med den utviklingen næringsaktørene ønsker. Kommunens politiske og administrative involvering i næringsutviklingen vil variere ut fra næringslivets behov og de ressursene vi til enhver tid har tilgjengelig.

1.2. Utformingen av strategien

De overordnede mål og strategier for næringsarbeidet i kommunen er samkjørt med kommuneplanens samfunnsdel, og regionale og nasjonale strategier.

Forutsetninger og kartlegging av dagens situasjon er basert på den kunnskapen vi har om eksisterende næringsliv og tallfakta fra kommunedata fra SSB.

Innspill fra næringslivet blir fanget opp gjennom en-til-en møter og åpne fellesmøter. Dette sikrer at vi fanger opp generelle strømninger i eksisterende næringsliv, og at enkeltaktører kan bidra med bedriftsinterne strategier.

2. Dagens næringsliv

Utenom offentlig sektor, er landbruk den dominerende næringen i Vevelstad. Havbruk er i framgang og sysselsettingen innen denne næringen øker i kommunen. Dette gjelder sjøbasert oppdrett og servicenæring knyttet til denne.

Tabell: Antall arbeidsplasser 2023 kilde: ssb

Jordbruk, skogbruk og fiske		62	29,0 %
Sekundærnæringer, havbruk		25	11,7 %
Tjenesteyting, varehandel og servicenæringer		43	20,1 %
Offentlige arbeidsplasser		84	39,3 %
Offentlig administrasjon	22		
Undervisning	21		
Helse- og sosialtjenester	41		
Sum arbeidsplasser		214	100 %

I 2023 var det 60 personer som pendlet ut av kommunen, og 20 personer som pendlet inn til kommunen.

I januar 2023 er det registrert 94 næringsvirksomheter (egne organisasjonsnummer) i Vevelstad. 74 av disse er enkeltpersonforetak og 10 er aksjeselskap. Resterende 10 er fordelt innen andre organisasjonsformer.

Tabell: Næringsvirksomheter fordelt på organisasjonsform, kilde: brreg

Næring AS/BA/SA	11
Næring ENK	38
Landbruk ENK + ANS/AS/BA/DA/SA	40
Fiske	5
Sum	94

3. Kommunens rolle i næringsutvikling

I vår egen samfunnsplan heter det at Vevelstad skal framstå som attraktiv. Målet er at mennesker skal bosette seg her, at eksisterende næringsliv styrkes og at nye næringer etablerer seg i kommunen.

I et nasjonalt perspektiv ser vi at veksten i næringslivet er sterkere i sentrale kommuner enn i distriktskommunene. Dette forklares ofte med at næringslivet i sentrale kommuner er knyttet til bransjer som vokser, mens næringslivet i distriktskommunene i større grad har vært påvirket av bransjer med nedgang.

Vevelstad kommune har et ønske om økt sysselsetting og befolkningsvekst. Nå har flere aktører signalisert nye etableringer eller økt aktivitet i kommunen. For å høste av et næringsliv i medvind og vekst, er kommunens bostedsattraktivitet viktig for at bedriftene skal kunne rekruttere arbeidskraft og kommunen sikres befolkningsvekst.

I 2021 ble det etablert et næringshus som skal være med på å styrke næringsarbeidet i kommunen. Huset er også sentralt for å informere om kommunes rolle som Nasjonalparkkommune og kommunens del i Trollfjell Geopark.

Omstillingsprosjektet i perioden 2022-2025 vil bidra til å sette fart i mange aktiviteter som skal bidra til økt sysselsetting. Det er søkt Nordland fylkeskommune om støtte til dette omstillingsarbeidet. Sammen med kommunens egenfinansiering, er totalbudsjettet for omstillingsarbeidet på 9 MNOK.

Gjennom en studie av 18 suksessrike distriktskommuner, har Telemarksforskning pekt på 6 forhold som skal til for å skape en attraktiv kommune.

- Attraktivitet skapes i samspill mellom kommune, næringsliv, frivillig sektor og andre.
- Kommunen må ha fokus på attraktivitet kontinuerlig over lang tid, sammen med resten av samfunnet.
- Godt samspill mellom kommunen og de andre viktige samfunnsaktørene, krever høy tillit.
- Kommunen må ha evne til å reagere raskt og utnytte positive muligheter i næringslivet raskt når de dukker opp.

- Veksten i næringslivet kommer ofte i de bransjene og i den typen næringsliv som kommunen har forutsetninger for, og derfor kommer de stort sett i de bransjene som kommunen har fra før.
- Kommunene må sikre seg at mangelfulle arealplaner og byggesaksbehandling har god nok kapasitet og ikke stopper investeringer i næringsliv eller boligbygging.

4. Overordnet mål

4.1. Hovedmål for næringsplanen

Vevelstad kommune sin fremste oppgave er å være en aktiv aktør for å utvikle Vevelstad-samfunnet.

En slik samfunnsutvikling er avhengig av et godt samspill mellom kommunen og næringslivet. For å skape attraktivt sted å bo, er det også viktig med et godt samspill mellom kommune, frivillige organisasjoner og kultursektoren.

4.2. 10 punkter for å nå hovedmålet

For å oppnå hovedmålet, skal vi forsterke disse elementene:

1. Vi skal være tro mot den strategiske næringsplanen
2. Vi skal samle mye av næringsarbeidet i det Næringshuset
3. Vi skal være attraktive for etablerere og vi skal støtte gründere som tenker nytt
4. Vi skal tiltrekke oss kompetanse
5. Vi skal ha lærlinger i relevante fag
6. Vi skal ha attraktivt næringsareal på strategisk viktige steder i kommunen
7. Vi skal forsterke Vevelstad som en attraktiv besøksdestinasjon
8. Vi skal legge til rette for samarbeid og vi skal koble aktører
9. Vi skal synliggjøre fortrinnene med å bo, leve, arbeide og drive næring i Vevelstad
10. Vi skal ha god nok kapasitet på byggesaksbehandling og kunne tilby boliger og boligtomter som treffer flere ulike målgrupper

4.3. Bærekraft

Kommuneplanens samfunnsdel 2020 – 2032 er knyttet til FNs bærekraftsmål. Samfunnsplanen synliggjør viktige utfordringer, mål og strategier for kommunen. Her er det tatt strategiske valg for utviklingen av lokalsamfunnet og kommunen som organisasjon. Planen er derfor et godt verktøy for overordnet styring og prioritering av arbeidsoppgaver.

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene. Målene forplikter medlemslandene, og er derfor et naturlig utgangspunkt for å utvikle nasjonale, regionale og lokale strategier for bærekraftig utvikling. Basert på en vurdering av hvilke mål som representerer både utfordringer og store muligheter lokalt, har Vevelstad kommune valgt å fokusere på disse 6 målene:

Mål 3 – sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.

Mål 4 – sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle.

Mål 5 – oppnå likestilling og styrke jenters og kvinners stilling i samfunnet.

Mål 11 – gjøre lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftig.

Mål 14 – bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling.

Mål 15 – beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer.

4.4. Visjon og verdigrunnlag

Gjennom kommuneplanens samfunnsdel, har Vevelstad kommune vedtatt en visjon for kommunen.

All utvikling i Vevelstad kommune skal være forankret i FNs bærekraftsmål.

Denne visjonen forplikter og legger føringer for kommunens administrasjon, og for politiske prioritering og vedtak.

Visjonen skal:

- Reflektere kommunens miljøbevissthet.
- Vise dets mangfold innenfor ulike kategorier.
- Signalisere attraktivitet slik at mennesker ønsker å bosette seg og etablere næring.

For å nærme seg denne visjonen, er det blant annet pekt på at kommunen skal jobbe for å forvalte og beskytte økosystemene i havet og langs kysten på en bærekraftig måte. Kommunen skal legge til rette slik at de økonomiske fordelene ved bærekraftig bruk av havets ressurser, blant annet gjennom bærekraftig forvaltning av fiskeri, akvakultur og turistnæring, i større grad kommer fellesskapet til gode. Innenfor landbruk er det pekt på at næringsutvikling ikke skal gå på bekostning av landbruksareal og miljø. Kommunen skal også arbeide for en styrket landbruksnæring.

Verdigrunnlag:

- **Vilje** – Vi skal være optimistiske og ha tro på framtiden. Vi må ha vilje til omstilling og nytenkning, og evne langsiktig planlegging for å skape forbedring.
- **Vi** – Vi, hele kommunen, alle innbyggere, utgjør til sammen den ressurs som skal til for å skape et godt Vevelstad-samfunn.
- **Vern** – Vi skal ta vare på og verne det som er bra, og det bør være fint for alle å aktivt fortelle positive ting. De naturgitte omgivelser i kommunen bør være med å forsterke vår stolthet.

Kommunens visjon og verdigrunnlag skal være styrende for hvordan vi skal opptre i næringsarbeidet.

5. Regionale og sentrale strategier

Som grunnlag for Vevelstad sin strategiske næringsplan, har vi tatt til oss vedtatte strategier på regionalt og nasjonalt plan. Disse peker på sentrale utviklingstrekk, og gir nyttige signaler om retning og strategier for næringsutvikling.

5.1. KMD – Kyststrategi (2021)

Kommunene er vertskap for næringsliv og tilrettelegger for næringsvekst, selv om dette ikke er en lovpålagt oppgave. Kommuner med vellykket næringsutvikling ser arbeidet som en del

av det å skape gode lokalsamfunn. De tar utgangspunkt i sine geografiske og næringsmessige fortrinn, har en langsiktig strategi, og har god dialog med næringslivet både på administrativt og politisk nivå.

*Stikkord for retning og strategi: **Ta utgangspunkt i geografiske og næringsmessige fortrinn.***

5.2. Regjeringen – Blått hav, grønn fremtid – Satsing på hav og havnæringer (2021)

Regjeringen ønsker å legge til rette for å utløse havbruksnæringens potensiale for økt verdiskaping. Det er også signalisert en sterk vekst i produksjon av mat fra havet generelt, og fra oppdrett spesielt. Denne veksten må likevel skje innenfor bærekraftige rammer.

*Stikkord for retning og strategi: **Sterk vekst innen havbruk.***

5.3. NFK - Strategi for marin verdiskaping i Nordland 2022-2026

Strategi for marin verdiskaping i Nordland omfatter både havbruksnæringa og fiskeriene. Den legger også til rette for et tettere samarbeid mellom næringsliv og kunnskapsmiljøer, og at bedriftene i større grad setter kurs for den næringsrettede forskningen. For Nordland blir det spesielt viktig å få til et godt og fruktbart samarbeid mellom aktører i vår egen region.

*Stikkord for retning og strategi: **Samarbeid og utvikling gjennom kunnskap.***

5.4. NFK – Regional plan for landbruket i Nordland 2018-2030

Nordland har også mange uutnyttede muligheter innen landbruk. Denne planen har som visjon «Et bærekraftig og nyskapende landbruk». Bærekraft vektlegges på en helt annen måte i dag enn tidligere, og nyskaping blir langt viktigere enn tidligere. Bioøkonomi og sirkulær økonomi er viktig i overgangen til det grønne skiftet. I en verden der presset på naturressursene øker sterkt, er det avgjørende for miljøet og klimaet at ressurser brukes og gjenbrukes mer effektivt.

*Stikkord for retning og strategi: **Et nyskapende landbruk.***

5.5. NFK – Strategi for reiseliv- og opplevelsesnæringer i Nordland 2017 – 2021

Reiselivsnæringen står i dag ved en omveltning. Næringen er i ferd med å omstilles fra å være en leverandør av transport og overnatting, til å bli en næring som leverer helhetlige opplevelser ut fra kundenes ønsker og behov. Strategiens visjon er: «Mat, kultur og natur! Nordland skal levere opplevelser i verdensklasse.»

Dersom vi skal klare å ta ut Nordlands store natur- og kulturgitte potensiale for opplevelsesutvikling, må vi bli bedre på samspill.

*Stikkord for retning og strategi: **Samspill for opplevelser i verdensklasse.***

6. Prioriterte næringer

Vevelstad kommune har vedtatt at verdiskapingen i kommunen skal styrkes og at antall arbeidsplasser skal øke. Det er et mål at Vevelstad kommune skal bli en kommune hvor det er lett å starte og utvikle bedrifter.

Kommuneplanens samfunnsdel peker på noen ønskede retninger:

- Styrke eksisterende, og tilrettelegge for ny havbruksnæring. Miljøaspekt og bærekraft er drivende faktorer for videre satsing for havbruksnæring.
- Styrke eksisterende, og tilrettelegge for ny landbruksnæring. Følge opp bo- og driveplikt for å sikre levende gårdsbruk.
- Styrke lokal reiseliv- og opplevelsesnæring.
- Tilrettelegge for utvikling av lokalt fiskeri.
- Benytte naturressurser for å utvikle nye virksomheter samt støtte eksisterende bedrifter.
- Med status som nasjonalparkkommune, skal det utarbeides egen handlingsplan med mål og strategier for Vevelstad som nasjonalparkkommune.

For å konkretisere mer av næringsarbeidet, velges følgende tre områder som prioriterte næringer:

- **Havbruk og fiskeri**
- **Landbruk**
- **Reiseliv**

6.1. Havbruk og fiskeri

Nordland er Norges største havbruksfylke målt både i volum og verdi, med en produksjon på 305 300 tonn laks til en førstehåndsverdi av 15,3 milliarder kroner i 2019.

I Vevelstad er det 4 lokaliteter i sjø som er i bruk. Med en forventet vekst i norsk sjømatnæring, er det naturlig å tenke at det i løpet av få år vil bli ønske om å etablere flere anlegg i kommunens sjøområder.

Denne sektoren er svært viktig for kommunen, siden aktiviteten i sjøen gir kommunen store inntekter gjennom havbruksfondet, direkte sysselsetting og kjøp av varer og tjenester lokalt.

På sjøsiden er det NovaSea og AkvaFuture som er etablert i kommunen.

På landsiden er Egersund Net etablert med et anlegg for mottak av nøtter fra havbruksaktører. I 2022 er selskapet Vevelstad Settefisk AS etablert, med planer om et stort settefiskanlegg.

Det jobbes i tillegg med å etablere et landbasert matfiskanlegg i kommunen.

Det er strategisk viktig å opprettholde tradisjonelt fiskeri innenfor kystfiske. Å beholde denne næringa side om side med utvidet havbruksvirksomhet, vil være et synlig bevis på at kommunen prioriterer bærekraft og sameksistens.

- **Mål for havbruk og fiskeri**
 - Styrke dagens fiskerivirksomhet gjennom økt antall fiskere og på den måten sikre en næring som er basert på en fornybar ressurs.
 - Øke antall sjøbaserte lokaliteter inn mot havbruk.
 - Legge til rette for etablering av landbaserte anlegg.

6.2. Landbruk

Landbruket er ei viktig næring i Vevelstad. Den er viktig for matproduksjon, men også som basis for verdiskaping, bosetting og sysselsetting.

Høsten 2024 er det registrert 34 bruk i Vevelstad som søkte om produksjonstilskudd.

Geografisk plassering:

Høyholm/Forvik/Vistnes	23
Stokkasjøen/Visthus/Vistenfjorden	7
Hamnøya	5
Totalt	34

Også landbruket er i en omstilling og det er et stadig økende krav til bærekraftig produksjon og reduksjon i utslipp av klimagasser. Innen 2034 skal melke- og storfeproduksjonen foregå i løsdrift, og EUs strategi for en bærekraftig matproduksjon, «From Farm to Fork», ventes å få stor betydning for framtidig matproduksjon i Europa. Blant annet gjennom styrket dyrevern, 50% reduksjon av plantevernmidler, redusert bruk av kunstgjødsel og bærekraftsmerking.

Disse internasjonale signalene må tas på alvor, også lokalt, slik at vårt lokale landbruk er forberedt på den utviklingen som kommer.

- Mål for landbruk
 - Landbruket skal styrkes gjennom økt satsing på utviklingsarbeid.
 - Vevelstad skal ha gårdbrukere som ønsker å ta i bruk mer bærekraftige produksjonsmetoder, utvikler bioøkonomi og bidrar til sirkulær økonomi.
 - Det skal lages en egen strategisk plan for å lede landbruket i Vevelstad inn i framtidens landbruk.

6.3. Reiseliv

Som en del av satsingen på Kystriksveien, har kommunen atskillig med turisttrafikk. Flere av reiselivsaktørene i kommunen har også mange gjester som har Vevelstad som hoveddestinasjon. For kommunen vil det være naturlig å legge til rette for økt turisttrafikk gjennom å legge til rette infrastruktur for å ivareta den økte turisttrafikken.

Om lag halvparten av arealet i Vevelstad er vernet som Lomsdal-Visten nasjonalpark og Vistenfjorden betegnes som en av landets reneste fjorder. Den vernede naturen gir unike muligheter for mektig friluftsliv, med uberørt natur fra fjord til fjell.

På Visthus er det over mange år bygd opp et turistanlegg som har spesialisert seg på fisketurisme og driver utleie av båter og overnatting. Innerst i Vistenfjorden er det etablert tilbud for kajakk og villmarksturisme i forbindelse med Lomsdal-Visten nasjonalpark. På Hamnøya og på Vevelstad-landet, er det utleiemuligheter og enkelte av disse har faste gjester som kommer igjen år etter år. På Forvik er det gode tilbud på Handelsstedet Forvik og Vevelstad Gjestegård. Det er t også etablert aktiviteter knyttet til RIB-turer.

Det vil også være naturlig å merke og markedsføre sentrale turområder i kommunen i større grad og sørge for naturlige stoppesteder knyttet til dette

Det er et ønske om å utvikle reiselivet i kommunen slik at opplevelsene og tilbudene strekker seg etter ambisjonene til Nordland fylkeskommunes visjon om å levere opplevelser i verdensklasse.

- Mål for reiseliv
 - Det skal lages en egen strategi for reiselivet med mål om å utvikle flere helårs arbeidsplasser innen reiseliv.
 - Lokal reiselivsidentitet knyttes sterkere opp mot eget landbruk og de spesialiteter vi allerede har gjennom Helgelandslam og kystgeit-prosjektet.
 - Styrke markedsføringen av naturbaserte opplevelser gjennom nasjonalparken, Trollfjell Geopark og særegne naturfenomen som for eksempel Strauman, Trollpikken og Preikstolen.

6.4. Andre næringer

- Bergverk og uttak av stein

Vevelstad ligger godt til rette for å kunne ta ut store steinmasser. Mange steder i kommunen er det begrenset med jordsmonn, og det er lett adkomst fra sjø. Få områder er imidlertid kartlagt for å vite hvilke bergarter som er aktuelle til hvilken type produksjon. Det er heller ikke satt av områder i arealplanen til uttak av store mengder stein.

Denne virksomheten representerer naturinngrep som kan ha stor visuell forurensning og det vil være viktig å sørge for at eventuelle naturinngrep foretas og reguleres så skånsomt det er mulig.

- Handel og service

Denne delen av næringsvirksomheten er i stor grad konsentrert til kommunesenteret Forvik og på Visthus.

Det er avgjørende for spredt bosetting at disse tjenestene fortsetter å eksistere rundt om i kommunen. En mulig befolkningsvekst gjennom økte satsinger innen havbruk, vil samtidig kreve økt tilbud innen denne sektoren.

- Kunst og kultur

Kunst- og kulturlivet er i stor grad knyttet til frivillig arbeid. Vi har et nytt kunnskaps- og opplevelsessenter som huser Helgeland Museum. Dette bygget kan bli en viktig vekstimpuls for et styrket kunst- og kulturtilbud i Vevelstad.

- Helgeland Museum

Gjennom det nye bygget, ligger det til rette for økt aktivitet fra museets side. Bygget er plassert sentralt på Forvik og vil bidra til å styrke besøksattraktiviteten til Vevelstad. Det er lagt opp til at bygget skal fylles med aktiviteter og stor grad av sambruk mellom kultur, befolkning og næringsliv.

7. Handlingsplaner

I forbindelse med høringsrunde skal det gjennomføres møter med næringslivet. Her kan næringslivet komme med innspill, og det skal utarbeides handlingsplaner for hver av de tre prioriterte næringene.

Det vil være naturlig å utarbeide ulike handlingsplaner i etterkant av endelig strategisk næringsplan. Disse bør være om egen handlingsplan for næring, markedsføring og omdømme med flere. Under finner vi eksempler på hvordan en kan utarbeide handlingsplaner for hovedstrategiene i strategisk næringsplan.

7.1. Handlingsplan – Havbruk og fiskeri

Vi vil	Slik gjør vi det	Ansvarlig	Periode
Styrke dagens fiskerivirksomhet gjennom økt antall fiskere og på den måten sikre en næring som er basert på en fornybar ressurs.	<ul style="list-style-type: none">• (tiltak i kulepunkter)		
Øke antall sjøbaserte lokaliteter inn havbruk.			
Legge til rette for etablering av landbaserte anlegg.			

7.2. Handlingsplan – Landbruk

Vi vil	Slik gjør vi det	Ansvarlig	Periode
Landbruket skal styrkes gjennom økt satsing på utviklingsarbeid.	<ul style="list-style-type: none">• (tiltak i kulepunkter)		
Vevelstad skal ha gårdbrukere som ønsker å ta i bruk mer bærekraftige produksjonsmetoder, utvikler bioøkonomi og bidrar til sirkulær økonomi.			
Det skal lages en egen strategisk plan for å lede landbruket i Vevelstad inn i framtidens landbruk.			

7.3 Handlingsplan – Reiseliv

Vi vil	Slik gjør vi det	Ansvarlig	Periode
Det skal lages en egen strategi for reiselivet med mål om å utvikle flere helårs arbeidsplasser innen reiseliv.	<ul style="list-style-type: none"> (tiltak i kulepunkter) 		
Lokal reiselivsidentitet knyttes sterkere opp mot eget landbruk og de spesialiteter vi allerede har gjennom Helgelandslam og kystgeit-prosjektet.			
Styrke markedsføringen av naturbaserte opplevelser gjennom nasjonalparken, Trollfjell Geopark og særegne naturfenomen som for eksempel Strauman, Trollpikken og Preikstolen.			